

Parlament-e a Diákszövetség?

A bölcsészkar ismét Diákszövetséget áll. Az érdekeltekben önkéntelenül felmerül a kérdés: vajon ez a parlament is y orsan belevész a feledés homályába mint a korábbiak, melyek hatástalanul múltak el?

Érdemes-e egyáltalán elmenni?

Ez a kérdés, mely kétségbe vonja a közösségi aktivitás értelmét, nem hangzik meglepően karunk hallgatói előtt. A Diákszövetség intézménye nem úgy jelenik meg a diákság tudatában, mint cselekvési lehetőségeinek, érdekeinek legfelsőbb fóruma, hanem mint egy eleve formális építőd, melynek a problémák megoldására nincs jogköre. Ez és az ehhez hasonló jelenségek az alapjai azoknak az valódi mozgatórugókat elfedő véleményeknek, melyek szerint a diákság nem érdeklődik a közösségi kérdések iránt. Az alábbiakban nem tartjuk feladatunknak, hogy ezt a soktényezős kérdést egészébe vegyük bonckés alá. Kerülövel, konkrétan a "Diákszövetség-jelenség" elemzésével azonban megpróbáljuk a passzivitás legfőbb okát a utalni.

A parlament, mint intézmény időben és térben változó, eltérő. Nincs két egyforma parlament, azonban vannak olyan attribútumok, melyek nélkül a parlament valójában nem parlament. Demokratikus formájában – amilyennek a magyarországi Diákszövetségeket is szánták – széles tömegérdekek kifejezője. Ettől azonban még lehet látszatintézmény is. Igazán parlamentté az teszi, ha rendelkezik azokkal a jogokkal, amelyek a többség által támogatott javaslatok végrehajtását, a többség érdekeinek érvényesülését/ legalábbis bizonyos jelentős kérdésekben/ garantálni tudják. Ezek azok a garanciák, melyek nélkül a parlamentet összehívni nem más, mint üres szócsáplásra való felhívás. A garanciák nem mások, mint azok a valós jogkörrel rendelkező szervezetek, melyek biztosítják a parlament határozatainak végrehajtását. Ezeknek olyan intézményeknek kell lenniük, amelyek bírják a parlament bizalmát, vagyis ez bizza meg és ellenőrzi őket, ez jelöli ki jogkörüket. A JATE BTK-n ilyen szervezeti keretek nincsenek, az ennek létrehozására tett kísérletek kudarcot vallottak. Ennek okaként a diákok passzivitását szokták felhozni, ezt a kényelmes érvet, ami inkább előítélet jellegű, mint a jelenség valós ismeretéből leszűrt vélemény. Az okokat, anélkül, hogy megfeledkeznénk az egyetem keretét meghaladó problémákról / pl. gimnáziumi légkör elhelyezkedési problémák, értéktudat kiforratlansága, hiányzó demokratikus hagyományok stb. / a demokratikus diákforumok hiányában kereshetjük. Az egyik ilyen fontos fórum lehetne egy valódi Diákszövetség. Valódi, hiszen a jelenleginek nincs valódi jogköre. Döntéshozatali jog helyett csupán panasztételi joggal rendelkeznek tagjai. Ez a forma azokban az ügyekben, melyek túlmutatnak a kar szűkebb problémáin és cselekvési lehetőségein, talán elfogadható, de egyenesen antidemokratikus azokban a kérdésekben, melyeket a karon belül kell és lehet megoldani. A diákság beleszólása a kar életébe csak akkor biztosítható, ha a Diákszövetség életre hívja a demokratikus, pontosan körülhatárolt és valós jogkörrel rendelkező szervezet, melyek két parlament között a diákság ügyeit, problémáit képviselik a kari, egyetemi szervezetekben. A kar diákságának legfontosabb fórumai ezek a mindennapokban hangtalanul, vagy néha akár zajosan, csikorogva működő, de működő érdekképviselői szervezetek lehetnek, melyek megfelelő jogkörrel bírva, hatékonyan képviselni tudják a hallgatók kisebb-nagyobb érdekeit. Ezek nélkül

a szervek nélkül a parlament csupán pillanatnyi fellángolások, vagy lapos szócsaták színhelye lehet. A parlamentnek nem lehet igazi feladata, hogy a napi apró-cseprű ügyekben ítélkezzen. Nem lehet csupán panasziroda./Jól mutatja az eddigi parlamentek ilyen jellegét, hogy azokon az elhangzó javaslatokról nem is szavaztak. Senki sem volt kibáncsi arra, hogy néhány fő, vagy az egész diákság véleményét tükrözték, legfeljebb a hozzászólásokból lehetett természetesen rendkívül megbízhatatlanul következtetni erre./ Végeredményben a következő megállapítást tehetjük: parlamentnek csak akkor lehet értéke, ha egy megfelelő jogkörrel bíró érdekképviselői rendszer szintetizáló szerve, mely ennek a rendszernek adja meg az általános instrukciókat, demonstrálja a diákok véleményét. Zárszóként felmerül a kérdés: van-e értéke egyáltalán a mostani Diákparlamentnek? Ugy véljük, abban az esetben igen, ha megpróbálja keresztülvinni ennek a rendszernek a beindítását. Ha ez a parlament is hatástalanul oszlik szét, valami azért történni fog: a diákság körében tovább erősödik a közöny, a cinizmus, az értelmes közösségi cselekvés lehetőségét tagadó álláspont.

A Szerkesztőség

A kari KISZ- vezetőség által a Hallgatói Képviselői Rendszer
/ HKR / kidolgozására megbízott bizottság tervezete

- Bevezető

A Hallgatói Képviselői Rendszer létrehozását azért tartjuk szükségesnek, hogy nagyobb lehetősége legyen annak, hogy a hallgatók partnerként, alkotó módon vehessenek részt egyetemi életünk folyamatos alakításában. A partneri viszony kialakításához elengedhetetlen, hogy a hallgatók is részesei lehessenek saját sorsuk alakításának. Ennek érdekében igyekeztünk azt a leghatékonyabb formát megtalálni, mely az érdekfeltáró, érdekközvetítő és érdekegyeztető munkát a legegyszerűbben és leggyorsabban képes elvégezni.

Véleményünk szerint ez is az egyetemi autonómia bővülését szolgálja. Jól tudjuk azonban, hogy ez csak az egyik oldala e dolognak. Ezért minden olyan jellegű tervet és javaslatot a magunk lehetőségei szerint támogatunk, melyet a kar v. egyetem oktatói e cél érdekében tesznek. / Így pl. az OD KISZ javaslatát is, mely a Kari Tanács oktatói képviselőinek megválasztását alakítaná át. / Amikor ezt a tervezetet elkészítettük, a következő szempontokat tartottuk szem előtt. Igyekeztünk a dolgoknak a legteljesebb nyilvánosságot adni, javaslatokat gyűjtve hallgatóktól, oktatóktól. A rendszer még most sem lezárt, próba-jellegű: igyekeztünk megőrizni kibővíthetőségét. Ezért továbbra is várjuk az észrevételeket és javaslatokat.

Posta István